

Інститут наукового прогнозування
кафедра економічної теорії
Львівської комерційної академії
Кримський інститут економіки та
господарського права (Севастопольська філія)
кафедра суспільно-політичних наук
Вінницького національного технічного університету
кафедра філософських та соціальних наук
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Київського Національного торговельно-економічного
університету
Хмельницький торговельно-економічний інститут
Поволзький інститут управління ім. П. А. Столипіна
Асоціація „Аналітикум”
ЦМНС, видавництво «ТК Меганом»

ІННОВАЦІЇ ТА ТРАДИЦІЇ В СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ДУМЦІ

Матеріали III
Міжнародної наукової
інтернет-конференції
16 – 18 серпня 2016 року

Київ 2016

Організатори:

Інститут наукового прогнозування (м. Київ)
кафедра економічної теорії Львівської
комерційної академії
кафедра суспільно-політичних наук
Вінницького національного технічного
університету
кафедра філософських та соціальних наук
Чернівецького торговельно-економічного
інституту Київського Національного
торговельно-економічного університету
Інститут реклами (м. Київ)

Кримський інститут економіки та
господарського права (Севастопольська
філія)

Громадська організація "Асоціація "Аналітум"
(м. Вінниця)

Міжнародне товариство прав людини
(Українська секція)

Українське товариство російської культури
"Русь"

Центр міжнародного наукового
співробітництва, видавництво «ТК Меганом»
російський індекс наукового цитування * Збірник включено до
Science Index * наукометричної бази даних

«Російський індекс наукового цитування»
(«РІНЦ SCIENCE INDEX»).

Ліцензійний договір № 776-07/2013К
від 26.07.2013

Офіційний сайт

<http://www.int-konf.org>

Оргкомітет:

Башнянин Г. І., доктор економічних наук

Бабенко А. Г., доктор економічних наук

Корнієнко В. О., доктор політичних наук,
академік Української академії політичних наук
Ореховський В. О., доктор історичних
наук

Юрій М. Ф., доктор історичних наук, академік
Національної Академії Наук України
Чурюмов К. І. член-кореспондент

Національної Академії Наук України, академік

Нью-Йоркської Академії наук

Жалко-Титаренко В. П., доктор медичних наук

Чікарькова М. Ю., доктор філософських наук

Бадалов О. П., кандидат мистецтвознавства

Founder:

Institute of Scientific Forecasting (Kyiv)
Department of Economics, Lviv
Academy of Commerce
Department of social and political
sciences, Vinnytsia National Technical
University

Department of Philosophy and Social
Sciences Chernivtsi Trade and
Economics Institute Kyiv National Trade
and Economic University
Universities' Institute of Advertising
(Kyiv)

Crimean Institute of Economics and
Commercial Law (Sevastopol branch)

NGO "Association "Analitkum"
(Vinnytsia)

International Society for Human Rights
(Ukrainian section)

Ukrainian Society of Russian Culture
"Rus"

Center for International Scientific
Cooperation, publishing "TK Meganom"

російський індекс наукового цитування * Registered by «РІНЦ
Science Index * SCIENCE INDEX»

Registration Certificate № 776-07/2013К
dated 26.07.2013

Official site

<http://www.int-konf.org>

Амурський Е. Е., кандидат педагогічних
наук, академік МАБЕТ

Антонович Є. А., кандидат педагогічних
наук

Биков О. М., кандидат юридичних наук

Прищенко С. В., доктор наук у галузі
дизайну

Бикова Т. В., кандидат філологічних
наук

Денисюк С. Г., доктор політичних наук,

Докаш О. Ю., кандидат політичних наук

Коваль Л. М., кандидат економічних
наук

Безаров О. Т., кандидат історичних наук

23. Polozhenie o medali Krasnogo Kresta v pamyat russko-yaponskoy voyni 1904-05 gg. // *Illyustrirovanniy Kalendar Krasnogo Kresta na 1914 god.* - S.- Peterburg, b/g. - S. 135-136.
24. Rossiyskoe Obschestvo Krasnogo Kresta. *Istoricheskiy obzor deyatelnosti.* - SPb.: Leshtukovskaya parovaya skoropechatnya P. O. Yablonskogo, 1902. - 143 s.
25. Sokolova V. A. Rossiyskoe Obschestvo Krasnogo Kresta (1867-1918 gg.); avtoref. dis. na soiskanie uchen. stepeni kand. istor. nauk: 07.00.02 «Otechestvennaya istoriya» / V. A. Sokolova; Federalnoe gosudarstvennoe byudzhethnoe obrazovatelnoe uchrezhdenie vysshego professionalnogo obrazovaniya «Sankt-Peterburgskiy gosudarstvenniy universitet». - SPb., 2014. - 24 s.
26. Tsentralniy derzhavniy Istorichniy arhiv UkraYini, m. Kiyiv (dall - TsDIAU). - F. 719. - Op. 1. - Spr. 5.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК ТА ЕКОЛОГІЇ

- УЧАСТЬ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИХ КООПЕРАТИВНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗБУДОВІ НАЦІОНАЛЬНИХ СИСТЕМ
КООПЕРАТИВІВ СПОЖИВАЧІВ 2
- Легошина О. Л.
- ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА: СУТНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА
ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ 14
- кандидат економічних наук, доцент Олійник С. О.
- РОЛЬ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО СОЗНАНИЯ И ОБРАЗОВАНИЯ
МОЛОДЕЖИ В РЕШЕНИИ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ
Г. ЖИТОМИРА 23
- кандидат сельскохозяйственных наук, Валерко Р. А.

РОЗДІЛ ІІ. ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА

- УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕДУРИ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ
ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ 36
- Білей М. В.
- ВЕКТОРИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО
ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ В НАПРЯМКУ
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРЕСИВНОЇ ПАРАДИГМИ
ПУБЛІЧНОГО АУДИТУ 44
- кандидат економічних наук, Обушна Н. І.

ЗАКОНОДАВСТВО, ЩО РЕГУЛЮЄ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА АБО ВИЗНАННЯ ЙОГО БАНКРУТОМ	51
Юрченко В. Я.	
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АРБИТРАЖНОГО КЕРУЮЧОГО	62
Юрченко В. Я.	
ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС БОРЖНИКА В ПРОВАДЖЕННІ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО	73
Юрченко В. Я.	
РОЗДІЛ III. ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК	
ІНШОМОВНА КУЛЬТУРНА ГРАМОТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	81
кандидат філологічних наук, Соломаха А. В.	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИЧНИХ АСПЕКТІВ МУНІЦИПАЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ (1991 – 1997 РР.)	93
Кругляк Д. М.	
УЧАСТЬ РОСІЙСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА У ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТАХ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХІХ ПОЧАТКУ ХХ СТ.	100
доктор історичних наук, Ореховський В. О.	

Збірник наукових праць

Підписано до друку 19.08.2016
Формат 60x84/16. Гарн. Times New Roman.
Папір офсетний. Друк різнографія.
Тираж 300пр.

ТОВ „ТК Меганом”.
Свідоцтво ДР №325712
02192, м. Київ, вул. Юності 9/144.
т/ф. +38044-525-62-99
e-mail: intkonf@gmail.com

Література:

1. Рябцева Я. Г. Сторони у судових процедурах банкрутства / Я. Г. Рябцева // Юриспруденція: теорія і практика: науково-практичний журнал / Центр правових досліджень Фурси. – 2008. – № 9 (47). – С.44-49.
2. Поляков Б. М. Право несостоятельности (банкротства) в Украине. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 440 с.
3. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» в редакції від 18.01.2013р. (зі змінами та доповненнями).
4. Цивільний кодекс України: Офіційний текст / Міністерство юстиції України. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 464 с.
5. Леонід Талан: В Україні під час процедури банкрутства повертається максимум 8-10% боргів. «Банкрутство та ліквідація в Україні»: <http://bankruptcy-ua.com/articles/3979>

References:

1. Riabtseva J. G. Parties in court bankruptcy proceedings / JG Riabtseva // Jurisprudence: Theory and Practice: scientific journal / Center for Legal Studies Fursa. – 2008. – № 9 (47). – S.44-49.
2. Polyakov BM Right nesostoyatel'nosty (bankruptcy) in Ukraine. – K.: Concern "Publishing House" John Jure ", 2003. – 440 p.
3. The Law of Ukraine "On Restoring Debtor's Solvency or Declaring it Bankrupt" in the wording of 18.01.2013r. (As amended).
4. Civil Code of Ukraine: Official text / Ministry of Justice of Ukraine. – K: Inter Yurinkom, 2003. – 464 p.
5. Leonid Talan: In Ukraine during the bankruptcy procedure returns up 8-10% debt. "Bankruptcy and liquidation in Ukraine": <http://bankruptcy-ua.com/articles/3979>

РОЗДІЛ III. ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК

УДК 372.881. 111.22

**ІНШОМОВНА КУЛЬТУРНА ГРАМОТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

кандидат філологічних наук, Соломаха А. В.

Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна, м. Київ

Обґрунтовано необхідність формування культурної грамотності студентів напрямку підготовки «Початкова освіта». Доведено, що майбутні вчителі початкової школи повинні опанувати іноземну мову на рівні, що дозволить використовувати її як засіб міжкультурної комунікації, а у подальшій професійній діяльності сприятиме впровадженню інтегрованих та тематичних підходів у процес навчання іноземній мові дітей молодшого шкільного віку. Це стане основою для поглиблення культурної грамотності учнів початкової школи у середній та старшій школі засобами іноземної мови, що вивчається.

Ключові слова: іноземна мова, культурна грамотність, вчитель початкової школи, міжкультурна комунікація, німецькі числівники.

кандидат филологических наук, Соломаха А. В. Иноязычной культурная грамотность будущего учителя начальной школы / Киевский университет имени Бориса Гринченко, Украина, Киев

Обоснована необхідність формування культурної грамотності студентів напрямку підготовки «Начальное образование». Доказано, что будущие учителя начальной школы должны овладеть иностранным языком на уровне, что позволит использовать его как средство межкультурной коммуникации, а в дальнейшей профессиональной деятельности будет

способствовать внедрению интегрированных и тематических подходов в процесс обучения иностранному языку детей младшего школьного возраста. Это станет основой для углубления культурной грамотности учащихся начальной школы в средней и старшей школе средствами иностранного языка, который изучается.

Ключевые слова: иностранный язык, культурная грамотность, учитель начальной школы, межкультурная коммуникация, немецкие числительные

PhD in Philology, Associate Professor, Solomakha A. V. Foreign-language cultural literacy of the future primary school teacher / Borys Grinchenko Kyiv University, Ukraine, Kyiv

The necessity of forming a cultural literacy of students within the teacher training programme «Primary Education» is considered. It is proved that the future primary school teachers should learn a foreign language at a level that will allow to use it as means of intercultural communication, and, in the further professional activity, will promote the implementation of integrated and thematic approaches in the process of teaching a foreign language to primary school pupils. This will be a basis for deepening the cultural literacy of primary school pupils in the secondary and upper schools by means of a foreign language which is studied.

Keywords: foreign language, cultural literacy, primary school teacher, intercultural communication, German numerals.

Вступ. Прийняття нового закону «Про освіту», в якому задекларовані нові стандарти освіти всіх рівнів, призведе до оновлення вимог до сучасного вчителя. Саме тому педагогічні ВНЗ України вже сьогодні змінюються свої освітні програми підготовки майбутніх вчителів, метою яких є формування професійно-компетентної особистості, яка й буде впроваджувати у навчання всі освітні новації.

Найбільші вимоги, яке ставить сучасне суспільство України, стосуються, насамперед, розвантаження навчальних програм початкової школи, яке можна досягнути завдяки інтегрованості навчання та формуванню базових компетентностей на всіх уроках. Саме тому роль вчителя початкової школи, головна мета якого навчити дитину вчитися та розпочати формування цих базових компетентностей, є найважливішою у всіх вищезазначених процесах.

Однак сьогодні ми можемо констатувати, що майбутні вчителі початкової школи, що навчаються у профільних ВНЗ України, демонструють катастрофічно низький рівень загальнокультурних знань. Проте саме на них вже чинними вимогами професійної компетентності покладено навчання молодших школярів також і іноземній мові, що передбачає також культурну грамотність не тільки у царині рідного культурного простору, а й іноземного. Тому завданням викладачів педагогічних ВНЗ, що викладають іноземну мову майбутнім вчителям початкової школи, сформувати іншомовну культурну грамотність як складову соціокультурної компетенції, адже це є основою для успішної міжкультурної комунікації як для самих майбутніх педагогів, так і для їхніх учнів.

Метою нашої статті є теоретично обґрунтувати необхідність формування іншомовної культурної грамотності студентів напрямку підготовки «Початкова освіта» та практично показати можливості використання навчального матеріалу з німецької мови у цьому процесі.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, актуальне для сучасних освітніх стратегій поняття «Культурна грамотність» ввів у науковий обіг американський культуролог, спеціаліст в освітній та гуманітарній сферах Е.Д. Хірш у 1988 р.[1. Hirsch E. D., Jr. Cultural literacy. What every American needs to know. N. Y., 1988.]. У своїй теорії вчений наголошує, що для успішного володіння мовою необхідними є глибокі знання різних культурних символів відповідної національної культури,

адже для розуміння один одного учасники комунікативного акту повинні мати спільні культурні знання, які «лежать вище повсякденного рівня знань, якими володіє кожен носій мови, але нижче експертного рівня, який відомий лише фахівцям» [1, с.19]. Тобто культурна грамотність – це певний обсяг культурних відомостей, які є основою культурного фонду нації (mainstream culture), закріплений в формах загальнонаціональної літературної мови, та необхідний будь-якій особистості для життя у сучасному світі. Без іншомовної культурної грамотності неможлива міжкультурна комунікація. У свою чергу, залежно від значення та ролі певного виду компетенції в конкретних умовах спілкування, Е. Д. Хірш виділяє такі рівні міжкультурної компетенції:

- необхідний для виживання;
- достатній для входження в чужу культуру;
- забезпечує повноцінне існування в новій культурі – її «привласнення»;
- дозволяє всеосяжно реалізувати ідентичність мовної особистості[1].

Ґрунтуючись на вищезазначеному, вважаємо, що майбутні вчителі початкової школи, що навчатимуть молодших школярів іноземній мові, повинні бути культурно грамотними, а викладачі профільних ВНЗ, в яких відбувається підготовка студентів напряму підготовки «Початкова освіта», повинні формувати культурно грамотну особистість, яка залучить учнів початкової школи у світ інших культурних цінностей та виховане засобами іноземної мови толерантних людей.

Враховуючи сучасні тенденції інтегрованого та предметного підходу до навчання у початковій школі пропонуємо процес опрацювання числівників німецької мови поєднати з певними темами таких дисциплін як «Математика», «Українська мова», «Читання» та «Я у світі». Навчання молодших школярів числівникам не тільки як просто

цифрам, а таким, що несуть певні культурологічні змісти як для українців, так і для німців, відповідатиме також комунікативному та компетентністному підходу сучасної освіти. Відповідно, вважаємо, що майбутні вчителі початкової школи у свою чергу в межах дисципліни «Іноземна мова з методикою (німецька)» повинні ознайомитися з культурно значущим конотативним підґрунтям таких числівників *dreі, sieben, neun, elf, zwölf, dreizehn*. Усталені словесні комплекси, приказки та прислів'я тощо, які ілюструють фонові знання німецькомовного дискурсу щодо цих числівників взято з сучасних словникових джерел [3, 4, 5].

Так число *dreі* з давніх часів у німецькомовному культурному просторі має символічне значення закінченості, повноти чогось. Воно входить до багатьох народних звичаїв, в яких певні дії необхідно зробити тричі. Подібне значення можна спостерігати і в українському дискурсі: *dreimal wird etwas bekannt gemacht; drei Hände Erde ins Grab werfen; mit drei Hammerschlägen auf den Grundstein spricht man bestimmte Wünsche aus; dreimal wird ein Lebehoch ausgebracht; dreimal muss man an Holz klopfen*.

Існує німецьке народне упередження: перші три плоди будь-якої рослини (три колоски, три ягоди) необхідно кинути через плече: вони належать лісовому духу.

Drei є також німецьким числівником щастя: *Dreizahl – Glückszahl*. Символом щастя могли виступати три талери, три золоті монети або три каблучки, які наречений клав у руку своєї нареченої, коли приходив до її батьків для підтвердження наміру одружитися. Цей звичай має назву *Handgeld*.

Числівник *dreі* часто використовується у фразеологічних виразах та прислів'ях: *dreimal darfst du raten!* – Ну це зрозуміло! Не важко здогадатися! (тричі можеш розгадувати); *aller guten Dinge sind drei* – Бог любить трійцю (усіх добрих речей повинно бути три); *man muss dreimal*

messen, ehe man einmal schneidet – сім разів відмір, один відріж (три рази відмір, один – відріж); jeden Pfennig dreimal umdrehen – тричі обернути пфеніг (на щастя); drei Kreuze hinter j-m/etw. machen – полегшено зітхнути після чогось (коли хто-небудь пішов), радіти, що не треба мати справу з кимсь, чимось (перехреститися тричі після когось, чогось); es dauert ewig und drei Tage – це триває цілу вічність (це триває вічність і три дні).

Числівник *drei* часто використовується у казках всесвітньовідомих братів Грімм, які вивчаються у початковій школі на уроках «Літературного читання», а сприймається часто як німецькі народні казки: «Die drei Glückskinder», «Die drei Felderscherer», «Die Drei Handwerksburschen», «Die drei Brüder», «Die Männlein im Wald», «Die drei Spinnerinnen», «Die drei Sprachen», «Die drei Faulen», «Die drei grünen Zweige». Такий екскурс безсумніву сприятиме культурній грамотності як майбутніх вчителів початкової школи, так у подальшому – їхніх учнів.

Розглянемо символіку числа *sieben* – «сім», яке також з давніх-давен мало особливе значення у багатьох народів. Вже в астрології давніх єгиптян та Старому Заповіті числівнику «сім» надається магічне значення. Він міг означати як добре, так і погане. Рим був збудований на семи пагорбах; відомо сім чудес світу; в тижні сім днів. У Біблії говориться про сім жирних та сім худих років (die sieben fetten Jahre und die sieben mageren Jahre).

Німецька етносвідомість, поряд з загальнолюдськими, має щодо числівника *sieben* певні стереотипи, які були вербалізовані німецькою мовою. Народна прикмета говорить: «Wenn Sie einen Spiegel zerbrechen, dann haben Sie 7 Jahre Pech». На німецьких традиційних підсвічниках повинно бути 7 Schwibbogen (Рудні гори) з 7 свічками.

27 червня – день Siebenschläfer (той хто спить 7 днів). За народною прикметою, якщо в цей день йде дощ, то він буде продовжуватися сім тижнів.

Фонове значення числа *sieben* реалізується у низці усталених комплексів німецької мови: ein Buch mit sieben Siegeln – книга за сімома печатками; seine Siebensachen packen – зібрати свої пожитки (свої сім речей); im sieb(en)ten Himmel sein, sich wie im sieb(en)ten Himmel fühlen – бути на сьомому небі від щастя, бути на вершині насолоди; auf Wolken sieben schweben – бути дуже щасливим (перебувати на 7 хмарах); Siebenmeilenstiefeln – чоботи-скороходи; Siebenmeilenstiefel anhaben – йти семимильними кроками; Schiebenmeilenschritt – дуже великими кроками; eine böse Sieben – мерепра, зла баба, відьма, баба-яга (зла сімка); in sieben Sprachen schweigen – взагалі не висловлювати свої думки під час дискусії, обговорення (мовчати сімома мовами); mit j-m um/über sieben Ecken verwandt sein – знаходитися з кимсь у далеких родинних зв'язках (за сьомим кутом); etwas stinkt sieben Meilen gegen den Wind – від чого-небудь тхне за версту (за сім мільє проти вітру); ein Gesicht machen wie sieben Tage Regenwetter – скривити кислу (незадоволену) фізіономію (таку нібито сім днів йде дощ); es ist eine Kunst aus sieben bösen Tagen einen guten herauszufrieden – це мистецтво: з 7 поганих днів знайти один гарний.

З числом «сім» пов'язаний звичай готувати в «зелений четвер» суп з семи трав: Lauch (цибуля), Salat (салат), Spinat (шпинат), Petersilie (петрушка), Schnittlauch (цибуля-різенець), Sauerampfer (щавель), Löwenzahn (кульбаба).

У казках братів Грімм число *sieben* також зустрічається з виразом: «Die sieben Schwaben», «Der Wolf und sieben Geißlein», «Die sieben Raben».

Число *neun* в німецькому дискурсі має також своє фоновий значення. Мешканці Рудних гір (das Erzgebirge) їли в Різдвяну ніч (24

грудня) за старим звичаєм 9 страв – Neunerlei. Neunerleimahlzeit починався рівно о 18 годині, і нікому не дозволявся встати від столу, доки всі інші члени родини не закінчували трапези. Тільки тоді приходив Weihnachtsmann. Кожен член родини знаходив під своєю тарілкою монетку – символ і одночасно побажання, щоб у новому році у кожному домі завжди були гроші. Звичай Neunerlei-Essen дуже давній. Йому надавалося надприродного значення.

Число *neun* реалізується у таких усталених словесних комплексах німецької мови: Ach, du grüne Neune! – Ось тобі і на! Оце тобі так! (ти – зелена дев'ятка); Alle Neune! – Все! Все готово! Усі до одного (усі 9) (спочатку вигук під час гри у кеглі, коли збиті усі фігури, яких, як правило, 9, зараз – у інших ситуаціях); neunmal klug – занадто розумний (дев'ять разів розумний).

Зауважимо, що багато народних прикмет ґрунтуються на поєднанні числівників сім та дев'ять. Так на півночі Німеччини «св'яту вечерю» на Різдво готують з 7 або 9 страв. У Шлезвігіві худобі давали на Різдво 7 або 9 видів кормів. Різдвяна трапеза в Рудних горах складалася з 9 страв. В «зелений четвер» на Страсному тижні їли суп з 7 або 9 видів зелені. У серпні на свято Вознесіння Божої Матері (Marie Himmelfahrt) святили трави, яких теж повинно було бути 7 або 9. У листопаді на день св. Андрія німецькі дівчата зрізують Andreaszweige та ставлять їх у воду. Гілки зрізають о 6, 9 чи 12 годині і особливо добре, якщо вони взяті з 7 або 9 дерев чи кущів: Kirsche (вишня), Apfel (яблуна), Birne (груша), Pflaume (слива), Roßkastanie (кінський каштан), Holunder (бузина), Stachelbeeren (аґрус), Johannisbeeren (смородина) та Himbeeren (малина). Треба зрізати у повній тиші та перев'язувати кожні три гілочки кольоровими стрічками, що означає три бажання. У випадку, якщо гілки розцвітають на Різдво, бажання здійсняться.

Можливо, такі багаточисленні 9-ти та 7-миденні строки та комбінації ($3 \times 9 = 27$, $4 \times 7 = 28$), що спостерігаються у індоєвропейських

народів, пов'язані з фазами місяця. Як повний місяць, так і новий вважалися особливо сприятливими днями для усіляких починань.

З числом *elf* насамперед асоціюється початок підготовки до карнавалу. За старовинним звичаєм карнавал розпочинається в Кельні 11.11 (11 листопада) об 11 годині 11 хвилин.

Давні німці святкували 10 та 11 листопада Weinernte – свято Врожаю винограду, а у католиків 11.11 – Martinstag. Ці свята перейняли у римлян та венеціанців, які перед постом занадто багато їли, а потім говорили, що усі м'ясні блюда це „carne vale“ = «Lebewohl Fleisch».

З числом *Zwölf* також пов'язано багато німецьких прикмет. Насамперед у німецькомовному дискурсі – це кінець чогось, після чого починається новий відлік. Мабуть, це пов'язано з тим, що північ (12 година) – це кінець доби, після якої починається нова. Ці асоціації вербалізовані наступними усталеними словесними комплексами: in zwölfter Stunde – в останню хвилину (в 12 годину); fünf Minuten vor zwölf – в останню хвилину, коли майже вже запізно (за 5 хвилин до 12 години); nicht von zwölf bis Mittag – навіть на короткий час (не від 12 до обіду).

З числівником *Zwölf* пов'язані також мовні одиниці, якими вербалізовані певні християнські уявлення та свята, а саме: die Zwölf Apostole – дванадцять Апостолів Христа, die zwölf Nächte – святки, дванадцять ночей з 25 грудня по 6 січня.

Загальновідомо, що дюжина – *Dutzend* – дорівнює 12, тому про щось, що не є нічим особливим, говорять davon gehen zwölf auf Dutzend (таких припадає дванадцять на дюжину).

За німецькими народними забобонами, як в українському культурному просторі, з числом Dreizehn (тринадцять) пов'язане уявлення про щось недобре: цей числівник називають чортовою дюжиною – die böse Dreizehn (зла 13). Тринадцятий день місяця вважається особливо небезпечним та нещасливим, якщо він припадає

на п'ятницю. Якщо відбувається щось незвичайне, німці говорять: *jetzt schlägt's (aber) dreizehn* – Це вже занадто! Це ні на що не схоже! (вже б'є 13 година!). У літаках німецьких авіаліній відсутнє місце 13.

Відомо, що Бісмарк ніколи не приймав важливих рішень 13-го числа. Найбільш не пощастило з 13 числом Ріхарду Вагнеру. Математик Мартін Гарднер у книзі «Магічні числівники доктора Матріца» [2] наводить такі факти: у написанні імені та прізвища Ріхарда Вагнера 13 літер. Народився у 1813 році, написав 13 великих творів, прем'єра „Тангейзера“ відбулася 13 березня, 13 січня був закінчений «Парсифаль». Вагнер помер 13 лютого.

Число *Hundert* (сто), вважається круглим та має значення «sehr viel» (ebenso wie 1000 und 10000): *ich wert hundert zu eins, dass...* – я абсолютно впевнений (1 до 100) що...; *auf hundert kommen (sein)* – дуже розсердитися (дійти до 100); *j-n auf hundert bringen* – розсердитися (дійти до 100); *das weiß kaum (nicht) der Hundertste* – не знати майже нічого (це не знає навіть сотий); *vom Hundertste ins Tausendste kommen* – відходити все більше від теми розмови (прийти від сотого до тисячного); *(der Kandidat hat) hundert/neunundneunzig Punkte* – це абсолютно неправильно (вираз бере витоки з сучасних телевікторин, у яких учасники, відповідаючи на питання, набирають очки).

Мовна одиниця *hundert und eins* означає «нескінченно велике, довготривале, вічне». У середні віки формула вічного вигнання звучала наступним чином: 100 років та один день. Непорушні договори укладали на сто років та один день, або 101 рік. В особливо урочистих випадках давали 101 гарматний залп. Можливо, ця символіка бере витоки з давньонімецького звичаю додавати до всього одиницю «один», що повинно було позначати намір зробити більше, ніж необхідно (*ein Übriges zu tun*). Селянин, який втік у місто, вважався вільним, якщо він прожив в ньому рік та один день.

Сполучення чисел *tausend und eins* означає «більше, ніж тисяча», «тисяча та понад це», «нескінченно багато» та, відповідно, вербалізується наступними мовними одиницями: *j-d hat tausend und eins zu erzählen* – кому-небудь треба так багато розповісти; *j-n 1001 mal grüssen* – кому-небудь тисяча привітань; *aus tausend Gründen und aus einem...* тисяча та одна причина; *j-d wett tausend zu/gegen eins, dass...* – хто-небудь абсолютно впевнений, що...

Висновки. Отже, на прикладі вивчення здавалося б простих математичних знаків – чисел, можна підвищувати культурну грамотність майбутніх вчителів початкової школи, які у свою чергу, сподіваємося, сприятимуть формуванню культурної грамотності своїх майбутніх учнів. Саме володіння фоновими знаннями та конотативними значеннями слів повсякденного вжитку, на які часто не звертається увага при навчанні іноземній мові від початкової школи до ВНЗ, призводить у реальних умовах спілкування не тільки до комунікативних непорозумінь, а й може ускладнювати отримання освіти та професійному зростанню вчителя початкової школи у подальшому, адже саме фонові знання є основою феномену культурної грамотності будь-якої особистості.

Література:

1. Hirsch E. D., Jr. *Cultural literacy. What every American needs to know.* / Hirsch E. D. – N. Y., 1988. – 253 p.
2. Gardner M. *The numerology of Dr. Matrix: the fabulous feats and adventures in number theory, sleight of word, and numerological analysis (literary, biblical, political, philosophical, and psychonumeranalytical) of that incredible master mind, first introduced in the pages of Scientific American* / (columns 1-7, 1967; expanded 1976 with columns 8-18 as *The Incredible Dr. Matrix*; expanded 1985 with columns 19-22 as *The Magic Numbers of*

Dr. Matrix). / M. Gardner – New York: Simon and Schuster, 1967-1985. – 112 p.

3. Deutsche Sprichwörter [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://de.wikiquote.org/wiki/Deutsche_Spruchw%C3%B6rter

4. Liste deutscher Redewendungen [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_deutscher_Redewendungen

5. Liste geflügelter Worte [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_gefl%C3%BCgelte_Worte

References:

1. Hirsch E. D., Jr. Cultural literacy. What every American needs to know. / Hirsch E. D. – N. Y., 1988. – 253 p.

2. Gardner M. The numerology of Dr. Matrix: the fabulous feats and adventures in number theory, sleight of word, and numerological analysis (literary, biblical, political, philosophical, and psychonumeranalytical) of that incredible master mind, first introduced in the pages of Scientific American / (columns 1-7, 1967; expanded 1976 with columns 8-18 as The Incredible Dr. Matrix; expanded 1985 with columns 19-22 as The Magic Numbers of Dr. Matrix). / M. Gardner – New York: Simon and Schuster, 1967-1985. – 112 p.

3. Deutsche Sprichwörter [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu do resursu: https://de.wikiquote.org/wiki/Deutsche_Spruchw%C3%B6rter

4. Liste deutscher Redewendungen [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu do resursu: https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_deutscher_Redewendungen

5. Liste geflügelte Worte [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu do resursu: https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_gefl%C3%BCgelte_Worte

УДК: 94(477)“1991/2016”

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИЧНИХ АСПЕКТІВ МУНІЦИПАЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ (1991 – 1997 РР.)

Кругляк Д. М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна,
Київ

Дана стаття покликана проаналізувати стан та перспективи розвитку джерельної бази історичних досліджень процесу реформування системи муніципального управління України у 1991 – 1997 рр. У статті розглядаються можливі вектори розширення кола джерел наукових розвідок у даній галузі, шляхом залучення опублікованих, але не вивчених нормативно-правових актів місцевих органів влади та управління, а також документів стенограм засідань парламенту і матеріалів офіційних видань Верховної Ради України. Окрема увага приділяється можливості використання інноваційних тенденцій в історичній науці, зокрема, матеріалів усної історії.

Ключові слова: джерельна база, місцеве самоврядування, Верховна Рада України, стенограма засідання парламенту, усна історія.

Кругляк Д. М. Перспективы развития источниковой базы исследования исторических аспектов муниципальной реформы в Украине (1991 - 1997 гг.) / Украина, Киев

Данная статья призвана проанализировать состояние и перспективы развития источниковой базы исторических исследований процесса реформирования системы муниципального управления Украины в 1991 - 1997 гг. В статье рассматриваются возможные векторы расширения круга источников научных